

วันชาติของไทย

ชาวไทยเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ควบคู่กับสถาบันชาติและศาสนาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานกว่า๗๐๐ ปี ตั้งแต่กรุงสุโขทัยตราไปถึงปัจจุบัน ความผูกพันระหว่างพระมหากษัตริย์ และประชาชนชาวไทยแนบชิด อยู่ในจิตสำนึกและสายเลือดคนนั้น น่าจะสืบเนื่องมาจากระบอบการปกครองที่มีลักษณะพิเศษ คือ ระบอบการปกครองแบบพ่อปกครองลูกครั้งสมัยสุโขทัย แม้สมัยอยุธยา กรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์ จะเป็นระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช ซึ่งรับคติสมมุติเทวราชไว้ก็ตาม ก็ได้มีการผสมผสานระบอบพ่อปกครองลูกเข้าไว้อย่างกลมกลืน

ทุกชาติในโลกต่างมี “วันชาติ” เป็นของตนเอง และมีการเฉลิมฉลองเป็นประจำปี ประกาศความเป็นชาติที่มีอารยะ มีศักดิ์ศรี เพื่อปลุกความรักชาติให้แน่นแฟ้น รัฐบาลไทยเมื่อสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี กำหนดวันที่ ๒๔ มิถุนายน วันที่คณะราษฎรยึดอำนาจเปลี่ยนแปลงการปกครองจากรบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อพุทธศักราช ๒๔๗๕ ให้เป็นวันชาติไทย ประเทศไทยได้ยึดถือวันนี้เป็นวันชาติ อยู่ยาวนานถึง ๒๒ ปี มีการแต่งเพลงสดุดีแสดงความชื่นชม ทำนองว่าชาวไทยได้เข้าสู่ระบอบอารยะเมื่อคณะราษฎรดำเนินการเปลี่ยนแปลงการปกครองสำเร็จ ซึ่งต่อมาได้มีการวิพากษ์วิจารณ์ติติงกันอย่างกว้างขวาง ด้วยสาเหตุว่า ประเทศไทยนั้นเจริญรุ่งเรืองอย่างมั่นคง ด้วยพระบารมีแห่งพระมหากษัตริย์ไทยที่ทรงก่อตั้ง กอบกู้ประเทศให้ดำรงอยู่ได้ตั้งแต่บรรพกาล

รัฐบาลสมัย จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขกระแสความคิดของประชาชน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหาวันชาติไทยที่เหมาะสม และออกประกาศ สำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๐๓ วันที่ ๕ ธันวาคม วันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นวันชาติไทย ยกเลิกวันที่ ๒๔ มิถุนายน ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ดังหลักฐานต่อไปนี้

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง ให้ถือวันพระราชสมภพเป็นวันเฉลิมฉลองของชาติไทย

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นว่า ตามที่ได้กำหนดให้มีการเฉลิมฉลองวันชาติไทยในวันที่ ๒๔ มิถุนายนนั้น ได้ปรากฏในภายหลังว่า มีข้อที่ไม่เหมาะสมหลายประการ ในด้านประชาชนและหนังสือพิมพ์ ก็ได้เสนอแนะให้พิจารณาในเรื่องนี้ หลายครั้งหลายคราว คณะรัฐมนตรีจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณา โดยมี พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิปกพงศ์ประพันธ์ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว เสนอความเห็นเห็นว่าประเทศต่างๆ ได้เลือกถือวันใดวันหนึ่ง ที่มีความสำคัญเกี่ยวเนื่องกับชนชาติต่างๆ กัน โดยถือเอาวันประกาศเอกราช วันอิสรภาพ วันตั้งถิ่นฐาน วันสาธารณรัฐ วันสถาปนาพระราชวงศ์บ้าง ซึ่งไม่เหมือนกัน แต่ประเทศที่มีพระมหากษัตริย์ของชาติ โดยทั่วไปนั้น ได้ถือเอาวันพระราชสมภพของพระมหากษัตริย์เป็นวันเฉลิมฉลองของชาติ เช่น ประเทศอังกฤษ เนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก สวีเดน ญี่ปุ่น ฯลฯ เป็นต้น แม้ประเทศไทยเราเอง ก็ได้ถือเอาวันพระราชสมภพ เป็นวันเฉลิมฉลองของชาติไทยมาแล้ว เพิ่งจะมากำหนดเอาวันที่ ๒๔ มิถุนายน เป็นวันชาติเพิ่มขึ้นอีกวันหนึ่ง ในระยะหลังนี้เอง

คณะกรรมการ ฯ จึงมีความเห็นว่า เพื่อให้เป็นไปตามขนบประเพณีของประเทศที่พระมหากษัตริย์เป็นประมุข และเป็นการสมควรสามัคคี รวมจิตใจของบุคคลในชาติโดยทั่วกัน จึงสมควรจะถือเอาวันพระราชสมภพของพระมหากษัตริย์ เป็นวันเฉลิมฉลองของชาติไทยต่อไป โดยยกเลิกวันชาติที่ ๒๔ มิถุนายนเสีย

คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบด้วย จึงได้ลงมติให้ยกเลิกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๔๘๑ เรื่อง วันชาตินั้นเสีย และให้ถือเอาวันพระราชสมภพของพระมหากษัตริย์ เป็นวันเฉลิมฉลองของชาติไทยด้วยต่อไปตั้งแต่นี้

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๐๓

(ลงชื่อ) จอมพล ส. ธนะรัชต์
นายกรัฐมนตรี

นับตั้งแต่ประกาศวันชาติไทย คือ วันพระบรมราชสมภพพระมหากษัตริย์ เมื่อ พุทธศักราช ๒๕๐๑ แล้ว วันที่ ๕ ธันวาคมปีเดียวกันนั้น ทั้งภาครัฐบาลและ เอกชนก็ได้จัดงานเฉลิมฉลองวันแห่งชาติไทยเป็นครั้งแรกในรัชกาล ซึ่งได้ถือปฏิบัติต่อเนื่องอย่างยิ่งใหญ่เพิ่มขึ้นทุกปี トラบปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ หลักชัย ของประเทศทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอย่าง อเนกอนันต์ บรรเทาความทุกข์ยาก และนำความร่มเย็นเป็นสุขให้บังเกิดแก่ประเทศ และประชาชนชาวไทย ตลอดเวลาที่ทรงดำรงสิริราชสมบัติ ไม่ว่าจะยาวนานเพียงใด ก็มีทรงหยุดพักพระเกียรติคุณนั้น เป็นที่ซาบซึ้งและสถิตอยู่ในหัวใจของพสกนิกร ทั่วทุกหนแห่ง ต่างได้แสดงความจงรักภักดี จัดงานเฉลิมพระเกียรติเทิดทูน ทั้งในฐานะพระองค์ คือ พ่อของชาวไทยทั้งประเทศ ในงาน “วันพ่อแห่งชาติ” และในฐานะพระมหากษัตริย์ ผู้ยิ่งใหญ่ของชาติไทย ในงาน “วันท้าวธรรมหาราช” น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายใน “วันชาติของไทย” คือ วันพระบรมราชสมภพ วันที่ ๕ ธันวาคม ประจำปีของทุกปี ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๐ เป็นต้นมาตราบถึงปัจจุบัน ซึ่งแต่ละปีได้เพิ่มพูนความยิ่งใหญ่มากขึ้นเป็นทวีคูณ จึงน่าจะกล่าวได้ว่า ในบรรดาวันชาติของทุกประเทศในโลกนั้น วันชาติของไทยยิ่งใหญ่เป็นที่สุด.

ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำนักพระราชวัง

ข้อมูลจาก : จุลสารการจัดการองค์ความรู้ สำนักพระราชวัง

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๔ มกราคม – กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

นางสายไหม จบกมลศึก : เรียบเรียง